

② ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Нова Українська Школа покликана допомогти випускникам бути конкурентоздатними у 21-му столітті, стати цілісними особистостями, котрі вміють робити свідомий вибір, у тому числі вибір свого подальшого освітнього та професійного шляху.

Реформа шкільної освіти вже заклала правові підвалини для впровадження професійної орієнтації у шкільний процес:

- Закон України “Про освіту” передбачає нову структуру школи — початкову, базову середню та профільну середню освіту, де кожен з рівнів матиме новий зміст освіти та можливість адаптувати навчальний процес до потреб сьогодення. 12-ти річне навчання, та зокрема, профільна старша школа у 10–12 класах, надасть учням змогу не тільки якісно опанувати знання та набути необхідних умінь, а й глибше ознайомитися із світом професій.
- Закон України “Про повну загальну середню освіту” підкреслює роль школи у самореалізації учнів, визначаючи мету загальної середньої освіти як забезпечення всебічного розвитку, навчання, виховання, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству (Стаття 3).
- Державний стандарт базової середньої освіти містить перелік компетентностей та наскрізних умінь учнів базової школи, розвиток яких не буде цілісним без належного професійного орієнтування. Зокрема, це такі компетентності як інноваційність (здатність реагувати на зміни, відкритість до нових ідей, вміння ставити перед собою цілі), навчання впродовж життя (вміння визначати власні потреби для розвитку, знаходити можливості для навчання й саморозвитку), підприємливість. Особистісна та професійна реалізація, уміння ухвалювати освітньо-професійні рішення щодо свого подальшого майбутнього є наскрізними очікуваними результатами у галузях стандарту.

Передбачена Законом “Про освіту” автономія дає можливість школам розробити власні освітні програми, які міститимуть наскрізні підходи до професійного орієнтування в освітньому процесі.

Система професійної орієнтації в новій школі має базуватись на:

- **Принципах освітньої діяльності, які закладено у Законі “Про освіту”:**
 - людиноцентризм;
 - цілісність і наступність системи освіти;
 - інтеграція з ринком праці;
 - єдність навчання, виховання та розвитку;
 - сприяння навчанню впродовж життя та забезпеченню рівних можливостей для всіх.

**ПЕРЕДБАЧЕНА ЗАКОНОМ
“ПРО ОСВІТУ” АВТОНОМІЯ
ДАЄ МОЖЛИВІСТЬ
ШКОЛАМ РОЗРОБИТИ
ВЛАСНІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ,
ЯКІ МІСТИТИМУТЬ
НАСКРІЗНІ ПІДХОДИ
ДО ПРОФЕСІЙНОГО
ОРІЄНТУВАННЯ У
НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.**

**СУЧАСНА
ПРОФОРІЄНТАЦІЯ —
ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ “ПРО
ПРОФЕСІЇ ТА РИНОК
ПРАЦІ”. СЬОГОДНІ ДІТИ
ПРАГНУТЬ САМОСТІЙНО ТА
СВІДОМО РОБИТИ ВИБІР ТА
РОЗУМІТИ ЙОГО НАСЛІДКИ.**

- **Ключових принципах Нової Української Школи:**
 - орієнтація на потреби учня в освітньому процесі;
 - зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей;
 - наскрізний процес виховання, який формує цінності;
 - педагогіка партнерства;
 - умотивований учитель, який має педагогічну свободу;
 - сучасне освітнє середовище.
- **Залученні всіх учасників освітнього процесу та зацікавлених сторін:**
 - вчителів, учнів, студентів, батьків;
 - громадського самоврядування закладу;
 - Міністерства освіти і науки України, інших державних установ;
 - закладів освіти різних рівнів;
 - роботодавців та їх об'єднань;
 - громадських організацій тощо.

Сучасна профорієнтація — це не тільки “про професії та ринок праці”. Сьогодні діти прагнуть самостійно та свідомо робити вибір та розуміти його наслідки. Школа покликана створити цілісні умови для повної реалізації цього прагнення. Сучасна професійна орієнтація, як наскрізний процес, може цьому сприяти через опанування учнями життєво необхідних навичок.

Саме тому професійна орієнтація в школі буде базуватися на ключових компетентностях НУШ:

- інноваційність як відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада);
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, прав людини, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, уміння діяти в конфліктних ситуаціях;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей.

Сучасна профорієнтація в школах буде інклюзивною, вільною від соціально-психологічних та гендерних стереотипів.

Нецікава “нічого особливого” профорієнтація з “лекторами на тему профорієнтації”, “неякісними тестами” та “походами у різні установи” має назавжди залишитися у минулому.

Профорієнтація, яка розвиває в дітях сучасні знання та компетентності, а головне — дає віру в себе і свої сили, має бути в Новій українській школі.